

Evropska arhitekturna nagrada Luigi Cosenza 2003

Srebrna plaketa za blok v Lescah

Da je Evropa vse bližje, dokazuje vse daljši seznam nagrad in priznanj, ki jih pridno nabira slovenska arhitekturna scena. Konec junija je žirija evropske arhitekturne nagrade Luigi Cosenza v Neapju objavila seznam nagrajencev. Med opaznimi realizacijami evropskih arhitektov do štiridesetega leta starosti se je znašel tudi stanovanjski blok v Lescah, arhitektov Saše Bunčič in Matveža Čelika, zgrajen leta 2002 (ki je na domačih tleh že prejel nagrado Domofin 2003).

Evropska arhitekturna nagrada Luigi Cosenza je ena od že kar številnih nagrad za realizacije mladih evropskih arhitektov. Namenjena je promoviranju novih generacij arhitektov, odkrivanju novih talentov in dobre arhitekture. Zato v izboru za nagrado lahko sodelujejo le avtorji, mlajši od 40 let. Razpis za podelitev nagrade vsaki dve leti objavi založba CLEAN iz Neaplja v Italiji. Nagrado so v spomin na neapeljskega modernističnega arhitekta **Luigija Cosenze** pričeli podeljevati že leta 1990, vendar sprva kot italijansko nagrado. V letu 2000 je bila nagrada "evropeizirana", v letu 2002 pa je bila drugič razpisana kot Evropska arhitekturna nagrada. 26. novembra 2003 bodo v Neaplju podelili nagrade pod visokim pokroviteljstvom predsednika italijanske republike.

Žirijo nagrade Luigi Cosenza so sestavljali arhitekti **Gianni Cosenza** (predsednik), **Mario Botta**, **Benedict Gravagnuolo**, **Vittorio Magnago Lampugnani**, **Odile Seyler**, **Alberto Campo Baeza** ter asistentka odvetnica **Anna Maria Cafiero Cosenza**. Med 93 prispelih prijaviteljev projektov je glavno nagrado prejel španski arhitekt **Alberto Morell Sixto** za hišo **Kessler** v Madridu. S posebno omembo je žirija odlikovala pet arhitekturnih stvaritev: **dograditev pokopališča Giussano** v Milanu (arhitekt **Gianluca Saibene**), **politehnično šolo** v Madridu (Inaqui Camicero, Alejandro Virseda, Miguel Camara), **notranje dvorišče** v **Bottariju na otoku Ortigia**, (Vincenzo Latina), **poslovno zgradbo** v **Klausu** (arhitekt **Oskar Leo Kaufmann**), **obnovo No 18 Rua Das Aldas** v **Purtu** (Pedro Mende).

Žirija se je ob glavni nagradi in s petimi posebnimi omembami odločila, da štiriinšestdesetim izbranim projektom podeli **srebrno plaketo**. Slednjo bosta prejela tudi arhitekt Saša Bunčič in Matvež Čelik za stanovanjski blok v Lescah. Stanovanjski blok Lesce je predstavljal tudi edino realizacijo, ki je na razpis za nagrado prispela iz Slovenije. Sicer so med nagrajenimi predlogi še dela iz Italije, Španije, Portugalske, Švice, Danske, Nizozemske in Avstrije.

Andreja Podlipnik

Predstavitve mladih oblikovalcev iz Maribora

Kompilacija/oblikovanje

Come back designa v mesto ob Dravi

Pred kratkim so v mariborskem salonu Rotovž odprli razstavo z naslovom **Kompilacija/oblikovanje**. Gre za izbor najboljših del mladih ustvarjalcev, ki se ukvarjajo z designom, oblikovanjem v širšem smislu in delujejo v Mariboru. Prav to slednje daje razstavi poseben pečat, saj vzbuja upanje, da se bo morda v tem segmentu vsakdanjega življenja končno nekaj spremenilo.

Za Maribor ni mogoče trditi, da je slovel po designu. Nasprotno, v mestu, ki se je vsa leta po 2. svet. vojni ubadalo s socialnimi problemi, za to preprosto ni bilo prostora in ne časa. Izjeme predstavljajo le posamezni segmenti - grafično oblikovanje (Ivan Dvoržak, Matja Bertonec, Mirko Reichenberg itd.), notranja oprema (Anton Lešnik, Mirko Zdovc itd.), združeni v svojčas živahno delujočem društvu, ki je pogosto organiziralo pregledne razstave del svojih članov. Koncem 70-ih let je delo društva zamrlo, s tem pa je tudi izginila možnost celostnih pregledov tega dela ustvarjanja.

Razstava **Kompilacija** je zato prijetna osvežitev. Vtisa, da produkcija ni prav velika in da v predstavi morda manjka več izzivalnih zamisli in še kateri segmenti (n. pr. scenska dejavnost - Marko Japelj), se je mogoče znebiti z dejstvom, da gre za zanimiv in v bodočnost usmerjen projekt, katerega cilj je razbijanje ustaljenih klišejev o marginalnih vrednostih designa. Razdeljena je na posamezne pomenske sklope, ki jih predstavlja dvajset mladih ustvarjalcev iz Maribora, v glavnem diplomanov likovne akademije in fakultete za arhitekturo.

Grafično oblikovanje

Grafično oblikovanje se kaže v osnutkih **Urške Golob**, **Mihaela Groblerja**, **Marka Kadiča**, **Mateja Korena** in **Matjaža Tomažiča**, kar pomeni, da ukvarjanje s čisto formo zaposluje največje število mladih oblikovalcev. V predstavljenih delih gre za nabor različnih segmentov grafičnega designa, od ritmizirane predstave posameznih likovnih prvin skozi vzorce tekstur, preko preiskave tipografij v grafičnih sporočilih in logotipih, vse do izrazito slikarskih podlog, baziranih na grafični konstrukciji likovnega polja.

Industrijsko oblikovanje

Industrijsko oblikovanje vidimo v delih **Đorda Bjelobrka**, **Mateja Borina** in **Mihe Kuharja**. Ob zanimivih študijah uporabe lesa so predstavljene še izvirne zamisli (žal ni prototipov) mobilne pisarne, ki jo v obliki kovčka lastnik vleče za sabo in šotora, ki ga je mogoče pripraviti na strehi avtomobila iz strešnega kovčka. Oblikovanje pohištva predstavlja **Grazia Ferlazzo**. Gre za vrhunski izdelek-usnjen počivalnik na kovinskem ogrodju, izdelanem v kontekstu žlahtne linije oblikovanja pohištva, ki jo morda najboljša označujeta **Marcel Breuer** in **Charlesa Eams**.

Interier

Notranjo opremo zastopa predvsem **Stojan Skalicky**, ki se predstavlja z dvema dvema zelo prepoznavnima mariborski-

ma lokaloma na Lentu - s caffè barom **Piranha** in restavracijo **Takos**. Na prvi pogled se zdi, kot da oboje ni delo istega avtorja, podrobnejši vpogled v koncept pa razloži avtorjev odnos do prostora in sposobnost prilagajanja dani situaciji. Tehnološko izčiščena in do meje minimalizirana kavarna proti igrivi in v pomenske barve (sončno rumena) odeti mehiški restavraciji. Študije in problemsko ukvarjanje z interierom razstavlja tudi **Peter Košir**, ki pojmuje prostor predvsem kot komunikacijsko vozlišče (predstavlja zasnovano info centra za mlade) in kot je zapisal, napetostno polje sprva ločenih in nato prepletenih smeri gibanja -človek/informacija, percepcija/komunikacija.

Urbana oprema

Oblikovanje urbane opreme je zastopano skromno. **Drago Cerjan** skupaj z **Matejem Borinom** predstavlja betonski pitnik, pri katerem gre za prikaz zanimivega odnosa med gladkim izdobljenim delom pod pipo (kakor bi ga izlizzala voda) in grobim korpusom telesa pitnika.

Nakit, oblačila in keramika

Nataša Grandovec predstavlja svoja dela s področja oblikovanja nakita. Zakopana sekira je kolekcija srebrnih obeskov, ki v raziskavi dualnega odnosa forma-pomen dokazujejo, da je majcena krogelna bizuterija, ki spominja na bombe, v resnici prijetni in atraktivni nakit.

Vonj po vinu je multimedijško delo modne oblikovalke **Stanislave Vauda Benčević** in slikarja **Dušana Fišerja**. Gre za prikaz kolekcije ženskih oblačil iz nerezane svile, barvane z vinom in roaja z viticami, prijem, ki poudarja minljivost skozi regionalni okvir, kar brez dvoma predstavlja prijetno novost v področju modnega oblikovanja. Nekakšno nasprotje tem mislim kažejo dela **Jureta Purgaja**, ki se v svoji kolekciji oblačil dotika mističnih skrivnosti - gotske silhete so postavljene v gozd, ki mu pomeni izvimi prostor navdiha.

Iztok Maroh razstavlja svoja dela v oblikovanju keramike. Različni keramični objekti, ki se želijo razširjati v prostor, so del ambiciozne študije o mejnih vrednostih dekorativne keramike.

Vizualne komunikacije

Prav takšen raziskovalni duh v polju elektronskih medijev - videa, kažejo projekti **Matjaža Wenzla** ter **Marka Kadiča** z **Dušanom Pogačarjem**. Gre za predstavo globljih plasti vsakdana skozi prikaze malo poznanih mestnih ambientov ter nepretgoma ponavljajočih se sekvenc istega motiva - vrha tekočih stopnic ali vrat v nakupovalno središče. Kot creme de la creme pa je v okviru vizualnih komunikacij na ogled že večkrat nagrajeni plakat avtorjev **Jaše Gabrijana**, **Marka Kadiča** in **Dejana Miletiča** - vsi smo mi malo muslimani, ki na ironičen a direktn način postavlja zvezo med vsakdanjim življenjem in elementi te vzhodne religije.

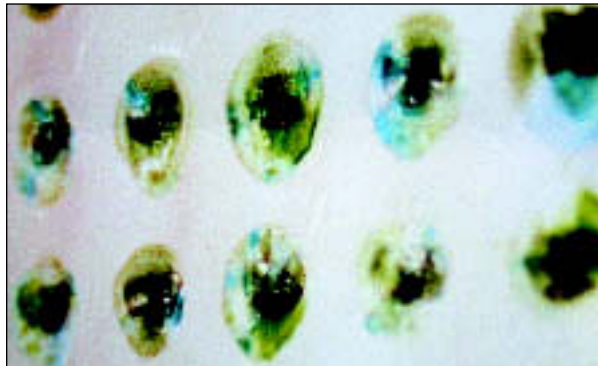
Bogdan Reichenberg

Grazia Ferlazzo - počivalnik

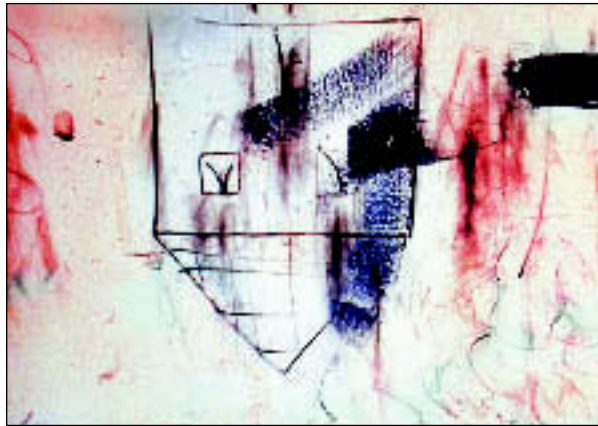
Nataša Grandovec - nakit

Iztok Maroh - keramika

Stanislava Vauda Benčević - oblačila

Matej Koren - koledar

Stojan Skalicky - Caffè Piranha

Spletni portal za prostorsko kulturo Trajekt

www.trajekt.org

V ponedeljek 23. junija je bila v Ljubljani v baru Pri semaforju na Slovenski cesti družabna prireditev ob začetku delovanja spletnega portala Trajekt

Slovenski "arhitekturni prostor" je bogatejši še za eno "arhitekturno pridobitev" - spletni portal za prostorsko kulturo Trajekt, ki deluje na naslovu www.trajekt.org. Ureja ga Zavod za prostorsko kulturo Trajekt. Pobudo za Trajekt so dali mladi slovenski arhitekti, ki se močno zavedajo različnih problemov v urbanem prostoru in želijo ustvariti boljši in lepši prostor. Nekateri med njimi so študirali v tujini in so se vrnili ustvarjati in delati v Slovenijo. Trajekt so: **Matija Bevk**, **Matvež Čelik**, **Aljoša Dekleva**, **Domen Fras**, **Tina Gregorič**, **Anja Planišček**, **Vasa Perović**, **Peter Rauch** in drugi. Spletno stran pa je sporogramiral **Gregor Čilenšek**.

Trajekt temelji na dveh aktualnih predpostavkah. V slovenskem urbanem prostoru se v zadnjih nekaj letih pojavlja vse več prerečnih problemov na področju urejanja prostora, ki so vroča tema strokovnih in političnih debat. Hkrati pa strokovnjaki občutijo pomanjkljivost razprav o teh konfliktnih in temah, zlati slabo prepletanje mnenj z različnih strokovnih

področij in premajhno odprtost za laične sogovornike.

Portal Trajekt zato združuje informativno in strokovno plat s področja urejanja prostora. Na njem so zbrana mnenja različnih strok, katerih delovanje tako ali drugače sega na področje prostora. V predelu 'info' so objavljene aktualne novice s področja urejanja prostora, arhitekture, oblikovanja, krajinske arhitekture. V predelu 'magazine' pa so objavljeni strokovni prispevki na aktualno temo prostorske kulture.

Trajekt bo deloval v smeri izboljšanja in ustvarjanja avtentične kvalitete našega življenjskega okolja in prostorske kulture, ki je bistvena za ohranitev identitete v globaliziranem svetu. Zato Trajekt bralcem omogoča tudi sodelovanje v obliki komentarjev k člankom in jih vabi k sodelovanju s konkretnimi prispevki. Od ideje do otvoritve portala je preteklo več kot eno leto. Za delovanje pa je Trajekt pridobil tudi sredstva na javnem razpisu Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana.

Ana Struna